

Department of Croatian Language and Literature

General information		
Name of the course	Povijest hrvatskoga jezika	
Course instructor	Sanja Zubčić, dr. sc. i Borana Morić-Mohorovičić, dr. sc.	
Study programme	Preddiplomski	
Status of the course	Ljetni semestar	
Year of study	2022-2023	
Language	hrvatski	
ECTS credits and manner of instruction	ECTS credits	4
	Number of class hours (Lectures + Exercises + Seminars)	30+0+30

1. COURSE DESCRIPTION
1.1. Course objectives
Temeljni je cilj kolegija upoznati razvoj hrvatskoga jezika kao sustava i kao standarda; uvidjeti razlike u tempu razvoja i značajke razvojnih razdoblja; omogućiti studentima razumijevanje hrvatskih književnih tekstova svih razdoblja te osposobiti ih za jezičnu analizu na fonološkoj i morfološkoj razini i, na osnovi toga, za provedbu egzaktno lingvostilističke interpretacije spomenutih tekstova. Cilj je također i upoznati studente sa suvremenom metodologijom proučavanja jezične dijakronije.
1.2. Course enrolment requirements and entry competences required for the course
B1
1.3. Expected course learning outcomes
Ishodi ovise o programskim sastavnicama. <u>Ishodi učenja o razvoju jezika kao sustava:</u> I1 objasniti temeljne principe povijesne gramatike I2 primijeniti temeljno nazivlje vezano uz istraživanja u dijakronijskoj lingvistici I3 objasniti razvoj fonološkoga i morfološkoga sustava hrvatskoga jezika (od praslavenskoga do suvremenih sustava hrvatskoga jezika) I4 razlikovati jezične značajke u suvremenim sustavima hrvatskoga jezika s obzirom na stupanj njihove konzervativnosti ili inovativnosti <u>Ishodi učenja o razvoju jezika kao standarda:</u> I5 opisati genezu pismenosti u hrvatskom jeziku; I6 upoznati i znati tumačiti odnose među narječjima u procesu standardizacije hrvatskoga jezika kroz sve etape njegova razvoja; I7 objasniti jezične i stilske značajke hrvatskih književnih jezika; I8 objasniti okolnosti izbora nacionalnoga književnog jezika u 19. stoljeću; I9 objasniti proces standardizacije hrvatskoga jezika kroz sve etape njegova razvoja;

I10 izdvojiti značajke jezične osnovice i nadgradnje na konkretnom tekstu.

1.4. Course content

Jezik kao sustav:

Temeljni principi povijesne/dijakronijske lingvistike. Teorija jezičnih varijacija i promjena. Jezična kronologija. Tipovi unutarjezičnih mijena. Indoeuropski, baltoslavenski, predslavenski, praslavenski i općeslavenski – razvoj i rezultati. Pradomovina Slavena. Genetska podjela slavenskih jezika. Status hrvatskoga (I1, I2).

Povijesna fonologija (podrijetlo glasova, razvoj vokalnoga i konsonantnoga sustava (od praslavenskoga do suvremenoga hrvatskoga). Povijesna akcentuacija (podrijetlo naglasnih jedinica, Ivšić-Stangov zakon, razvoj u hrvatskom jeziku). Povijesna morfologija (razvoj gramatičkih kategorija, deklinacija i konjugacija, postanak nepromjenjivih vrsta riječi te razvoj paradigmatskih i sintagmatskih odnosa (I3, I4).

Jezik kao standard:

Osnova programa obuhvaća proučavanje razvoja hrvatskoga književnog jezika i značajki standardizacijskih procesa. Povijest hrvatskoga književnog jezika, u prožimanju s poviješću književnosti, promatra kulturološku i stilističku stranu jezika. (I5) Polazi se od periodizacije hrvatskoga književnog jezika i problematizira se razdjelnica predstandardnoga i standardnoga razdoblja (I6). Proučava se jezik hrvatskoga srednjovjekovlja; čakavsko-štokavska jezična koine i početci kajkavskoga književnog izraza u 16. st.; štokavska, kajkavska i hibridna stilizacija književnog jezika u 17. st.; jezikoslovni rad – prvi rječnici, gramatike i pokušaji reformiranja latiničke grafije; štokavska i kajkavska stilizacija književnog jezika u 18. st.; jezična situacija predilirskoga i ilirskoga razdoblja; napuštanje kajkavštine; stvaranje nacionalnoga književnog jezika u 19. st.; jezična koncepcija iliraca; filološke škole u 19. i na prijelazu 19. na 20. st.; standardološka literatura – rječnici, gramatike, grafijska reforma, pravopis, jezični savjetnici; hrvatski standardni jezik u 20. st.; jezična unifikacija; zalaganja za jedinstven srpskohrvatski jezik; otpor jezičnom unitarizmu; ustavno određenje hrvatskoga jezika) (I6, I7; I8, I9, I10).

1.5. Manner of instruction

- ✓ Lectures
- ✓ Exercises
- ✓ Fieldwork
- ✓ Individual assignments
- ✓ Multimedia and network
- ✓ Mentorship
- ✓ Other: consultations